

Veileder for prisutjevningsordningen for melk

Utgitt 28.oktober 2025

Innhold

1. Innledning	2
2. Hva er prisutjevningsordningen for melk?	2
3. Hvem er omfattet av prisutjevningsforskriften?	3
4. Nye aktører	3
5. Hvilke produkter er omfattet av prisutjevningsordningen?	3
6. Volumgrensene i prisutjevningsordningen	4
7. Delordninger i prisutjevningsordningen	5
8. Markedsplasseringer	7
9. Nærmere regler om rapportering	9
10. Opplysningsplikt	10
11. Retting	11
12. Landbruksdirektoratet foretar kontroller	11
13. Rettigheter og klageadgang	12

1. Innledning

I denne veilederen gir Landbruksdirektoratet utfyllende informasjon til [forskrift 29. juni 2007 om prisutjevningsordningen for melk](#) (heretter prisutjevningsforskriften) og [forskrift 29. juni 2007 om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør](#) (heretter satsforskriften). Forskriftene gjelder melk og biprodukter som foredles og omsettes som melkeprodukter av meieriselskap lokalisert i Norge.

Meieriselskap i prisutjevningsordningen for melk er ansvarlige for å sette seg inn i regelverket før de rapporterer til prisutjevningsordningen. Denne veilederen inneholder utfyllende informasjon til forskriftene, men er likevel ikke uttømmende for alle forhold. Dersom noe er uklart, kan spørsmål rettes til seksjon næringsmiddelindustri i Landbruksdirektoratet, som forvalter ordningen.

2. Hva er prisutjevningsordningen for melk?

Formålet med prisutjevningsordningen for melk fremgår av prisutjevningsforskriften § 1. Ordningen skal regulere prisdifferensieringen av melk som råvare til ulike anvendelser, og samtidig gi melkeprodusenter muligheter for å oppnå lik pris for melken uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen.

Forskriften gjelder melk og biprodukter som foredles og omsettes som melkeprodukter av meieriselskap lokalisert i Norge, jf. prisutjevningsforskriften § 2. I forskriftens § 3 defineres *melk* som flytende ku- og geitemelk, ubehandlet eller varmebehandlet, og *melkeprodukter* som bearbeidede produkter av melk eller av biprodukter av melk.

For å utjevne mellom ulike anvendelser av melk, innplasserer Landbruksdirektoratet melkeprodukter som omfattes av forskriften i produktgrupper og/eller prisgrupper samt biproduktgrupper (jf. forskriftens §§ 4 og 5). Ordningen omfatter følgende pris- og biproduktgrupper:

Prisgruppe 1	sure og søte smakstilsatte melkeprodukter og ferske oster, dagligvaremarkedet
Prisgruppe 2	ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvaremarkedet
Prisgruppe 3	modnede oster, mysoster og geitemelksprodukter, dagligvaremarkedet
Prisgruppe 4	flytende produkter, ferske oster, modnede oster, mysoster og geitemelksprodukter i industrimarkedet, samt tørrmelk og kasein i industri- og dagligvaremarkedet
Biproduktgruppe 1	kremfløteprodukter dagligvaremarkedet
Biproduktgruppe 2	smørprodukter dagligvaremarkedet
Biproduktgruppe 3	smørprodukter industrimarkedet
Biproduktgruppe 4	mysostprodukter dagligvaremarkedet og industrimarkedet

I prisutjevningsordningen ilegges enkelte melkeanvendelser avgift, for eksempel drikkemelk, mens andre melkeanvendelser får tilskudd, for eksempel modnet ost og tørrmelk. Tilsvarende ilegges enkelte biproduktanvendelser avgift, for eksempel fløte til kremfløte, mens andre biproduktanvendelser får tilskudd, for eksempel fløte til smør.

Innplasseringen i pris- eller biproduktgruppe er dermed bestemmende for om den innrapporterte melke- eller biproduktanvendelsen ilegges avgift eller får tilskudd.

I tillegg gis det tilskudd til innfrakt av melk fra produsent, distribusjon av melk til Nord-Norge og distribusjon av skolemilk, samt enkelte konkurransefremmende tilskudd til meieriselskap utenom Tine SA.

Se kapittel 7 for en oversikt over alle delordningene i prisutjevningsordningen.

Ordningen er selvfinansierende. Det vil si at avgiftene som ilegges finansierer tilskuddene som betales ut.

3. Hvem er omfattet av prisutjevningsordningen?

Ordningen omfatter meieriselskap lokalisert i Norge. Meieriselskap er foretak som benytter melk, fløte eller myse til foredling eller produksjon av melkeprodukter.

Ordningen gjelder meieriselskap som bruker mer enn 200 000 liter melk per år til produksjon av flytende melkeprodukter, eller 500 000 liter melk per år til produksjon av faste melkeprodukter. Se utfyllende informasjon om volumgrensene i kapittel 6.

Meieriselskaper i prisutjevningsordningen har, i henhold til markedsreguleringsforskriften¹ rett til å kjøpe melk fra Tine SA på like vilkår (markedsregulators forsyningsplikt), jf. § 4-3. Forsyningsprisen på rå melk skal tilsvare markedsregulators noteringspris tillagt beregnede transportkostnader fra basismeieri til mottakende meieri, jf. § 4-3-6.

4. Nye aktører

Meieriselskap som oppfyller prisutjevningsordningens volumgrenser, skal sende en skriftlig melding til Landbruksdirektoratet om at de foredler og omsetter melkeprodukter. Landbruksdirektoratet trenger blant annet informasjon om foretaket, produksjon og prognoser. Detaljert beskrivelse av hva som skal sendes inn, fås ved henvendelse.

5. Hvilke produkter er omfattet av prisutjevningsordningen?

Prisutjevningsordningen gjelder melk og biprodukter som foredles og omsettes som melkeprodukter av meieriselskap lokalisert i Norge, jf. prisutjevningsforskriften § 2. Melkeprodukter er bearbejdede produkter av melk eller biprodukter av melk. Biprodukter er produksjonsfløte og myse hvor kumelk er råvare. Melk som råvare, det vil si uforedlet melk, skal ikke rapporteres til prisgruppene i ordningen. Se omtale av hovedmelke- og biproduktanvendelse i kapittel 7.1.

Økologisk melk er en spesialkvalitet av melk som ikke er regulert særskilt i forskriften. Melkeprodukter som lages av økologisk melk innplasseres i prisutjevningsordningen ut fra samme kriterier som melkeprodukter som lages av konvensjonell melk.

¹ [Forskrift 22. oktober 2008 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.](#)

Det skilles mellom flytende og faste melkeprodukter. Eksempler på flytende melkeprodukter er drikkemelk, yoghurt og sjokolademelk. Eksempler på faste melkeprodukter er modnede og ferske oster og tørrmelk.

Produktene er innplassert i prisgrupper og biproduktgrupper ut fra produktgrupper og marked. Prisgruppene er omtalt i kapittel 2, mens informasjon om markedene er omtalt i kapittel 8.

Forskriften gjelder ikke melk og biprodukter som foredles i utlandet, med mindre melken er produsert i Norge og melkeproduktet omsettes i Norge.

Myse til mysoster og prim skal rapporteres i prisutjevningsordningen, jf. satsforskriften § 1 fjerde ledd. Mysepulver og myseproteinpulver skal ikke rapporteres i prisutjevningsordningen.

Fløte til industri skal ikke rapporteres til prisutjevningsordningen for melk. Unntaket er fløte benyttet i produkter nevnt i biproduktgruppe 3.

Kasserte melkeprodukter, melkeprodukter solgt til dyrefôr og melkeprodukter som gis bort som vareprøver eller lignende, omfattes ikke av prisutjevningsordningen. Melkeprodukter som inngår i dyrefôrblandinger omfattes imidlertid av ordningen.

6. Volumgrensene i prisutjevningsordningen

Volumgrensene fremkommer av § 2 i prisutjevningsforskriften.

Prisutjevningsordningen for melk gjelder for meieriselskap som bruker mer enn 200 000 liter melk per år til produksjon av flytende melkeprodukter, eller 500 000 liter melk per år til produksjon av faste melkeprodukter. Volumgrensene gjelder per kalenderår.

Landbruksdirektoratet avgjør om et meieriselskap oppfyller vilkårene eller ikke. Direktoratet tar utgangspunkt i meieriselskapenes prognoser til Norsk melkeråvare om produksjon påfølgende år. I praksis betyr dette at meieriselskapene blir midlertidig godkjent i forkant av året. Dersom et meieriselskap ikke oppfyller volumkravene, vil selskapet ikke ha krav på tilskudd fra eller være forpliktet til å betale avgift til prisutjevningsordningen.

Endelig kontroll av volumgrensene i ordningen vil først kunne utføres ved årets utgang. Landbruksdirektoratet kontrollerer om meieriselskapene har oppfylt volumkravene senest i forbindelse med årsavregningen av revisorattesterte oppgaver. Dersom det viser seg at et meieriselskap ikke når volumgrensene, vil utbetalt tilskudd bli krevd tilbake, og innkrevd avgift bli tilbakebetalt.

7. Delordninger i prisutjevningsordningen

7.1. Hovedmelke- og biproduktanvendelse

Hovedmelkeanvendelsen består av fire prisgrupper, som melkeproduktene innplasseres i. Biproduktanvendelsen består av fire biproduktgrupper, hvorav tre er for produkter basert på fløte og én er for mysostprodukter basert på myse. Se kapittel 2 for nærmere omtale av pris- og biproduktgruppene.

Hver pris- og biproduktgruppe har en sats, enten avgift eller tilskudd. Landbruksdirektoratet fastsetter avgifter og tilskudd for de enkelte pris- og biproduktgruppene i satsforskriften § 1. Landbruksdirektoratet vurderer satsene normalt en gang i året, og eventuelle endringer i satsene fastsettes fra 1. juli hvert år. Dersom det oppstår behov for å styrke ordningens likviditet i løpet av satsperioden, kan det bli aktuelt å øke avgiftene og redusere tilskuddene per prisgruppe. Satsene fremgår av satsforskriften.

7.2. Geografiutjevning

Tilskuddene til geografiutjevning fremgår av prisutjevningsforskriften § 8 første og annet ledd.

- **Innfrakttillegg:** Innfrakttillegget skal gi mulighet for lik pris til produsent uavhengig av hvor produksjonen er lokalisert. Meieriselskaper som henter melk hos egne melkeprodusenter, kan kreve et innfrakttillegg. Beregningsmodellen for innfrakttillegg fastsettes av Landbruks- og matdepartementet, og ble sist oppdatert i 2017. Tillegget gis per liter innmålt melk i den kommunen der melken er produsert, og etter satser fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet oppdaterer normalt satsene for innfrakttillegg basert på årlige relevante kostnadsendringer 1. juli hvert år. Det settes én sats per kommune. Satsene fremgår i vedlegg 1 til satsforskriften.

- **Distribusjonstillegg for Nord-Norge:** Vilkår for tilskuddet fremgår av prisutjevningsforskriften § 8 annet ledd. Meieriselskap som distribuerer melkeprodukter i prisgruppe 2 og biproduktgruppe 1 i Nord-Norge og selv bærer transportkostnadene, gis et tillegg. Satsen fastsettes av Landbruksdirektoratet normalt 1. juli hvert år, og fremgår av satsforskriften § 2 annet ledd.
- **Distribusjonstillegg for skolemelk:** Vilkår for tilskuddet fremgår av prisutjevningsforskriften § 8 annet ledd. Meieriselskap som produserer og selger melkeprodukter i prisgruppe 2 til barnehager, barne- og ungdomsskoler og videregående skoler gis et tillegg til delvis dekning av distribusjonskostnader. Satsen fastsettes av Landbruksdirektoratet normalt 1. juli hvert år, og fremgår av satsforskriften § 2 tredje ledd.

Tilskudd etter § 8 i prisutjevningsforskriften kan ikke gis for distribusjon av melkeprodukter som klassifiseres innenfor et varenummer som er omfattet av [EØS-avtalens protokoll 3](#). Varenumrene opplistet i protokoll 3 er omfattet av EØS-avtalen,

jf. EØS-avtalen artikkel 8 nr. 3 bokstav b. Varene oppført her er stort sett bearbeidede landbruksvarer.

7.3. Konkurranserefremmende tiltak

Det er tre konkurranserefremmende tiltak i prisutjevningsordningen.

- **Spesiell kapitalgodtgjørelse:** Vilkår for tilskuddet fremgår av prisutjevningsforskriften § 4 fjerde ledd. For melk som selges direkte fra melkeprodusenter til meieriselskap som Tine SA ikke har bestemmende innflytelse over, jf. samvirkeloven § 5, og som anvendes i dette selskapets foredling, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med en sats fastsatt av Landbruksdirektoratet etter en modell utformet av Landbruks- og matdepartementet. Satsen fastsettes normalt 1. juli hvert år, og fremgår av satsforskriften § 1 annet ledd.
- **Differensierte avgifter og tilskudd:** Vilkår for tilskuddet fremgår av prisutjevningsforskriften § 4 femte ledd. For melk anvendt av meieriselskap som Tine SA ikke har bestemmende innflytelse over, jf. samvirkelova § 5, til melkeprodukter som avregnes i prisgruppe 1, 2, 3 eller 4, med unntak av tørrmelks- og kaseinprodukter og produkter som eksporteres, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med 27 øre per liter. Satsen fastsettes av Landbruks- og matdepartementet.
- **Særskilt distribusjonstilskudd:** Vilkår for tilskuddet fremgår av prisutjevningsforskriften § 8 tredje ledd. Meieriselskap som Tine SA ikke har bestemmende innflytelse over, jf. samvirkelova § 5, og som etter Landbruksdirektoratets skjønn har vesentlig høyere distribusjonskostnader enn Tine SA, kan gis et tilskudd på inntil 50 øre per liter til distribusjon av melkeprodukter i prisgruppe 2 og biproduktgruppe 1. Tilskuddet begrenses oppad til 100 millioner liter per meieriselskap for distribuert kvantum innenfor perioden 1. juli t.o.m. 30. juni. Dersom kvantum distribuert melkeprodukt for meieriselskapene samlet overstiger 115 millioner liter i denne perioden, reduseres tilskuddssatsen forholdsmessig innenfor en samlet økonomisk ramme på 57,5 millioner kroner. Satsen fastsettes av Landbruks- og matdepartementet.

For utbetaling av distribusjonstilskudd stilles det krav om særskilt revisorattestasjon etter utgangen av satsperioden (1. juli – 30. juni) fra de som mottar særskilt distribusjonstilskudd. Bakgrunnen for dette er behovet for å sikre et korrekt grunnlag for beregningen av tilskuddet. Kravet fremgår av [Landbruks- og matdepartementets fastsettelsesbrev av 20. juni 2016 punkt 3.4.3](#) og direktoratets praktisering av ordningen. Frist for innsending av revisorattestasjon for grunnlaget for utbetaling av det særskilte distribusjonstilskuddet er 15. september.

Tilskudd etter § 8 i prisutjevningsforskriften kan ikke gis for distribusjon av melkeprodukter som er omfattet av protokoll 3 til EØS-avtalen. Se redegjørelse i kapittel 7.2.

8. Markeds plasseringer

8.1. Generelt om markeds plasseringer

Hovedmelke- og biproduktanvendelsene i ordningen er fordelt på to markeder, dagligvare- og industrimarkedet, avhengig av hvilket marked produktene selges i.

Produktene skal rapporteres avhengig av salgskanal. Dette innebærer at salg av melk eller melkeprodukter til kunder som selger i begge markeder, må rapporteres i henholdsvis dagligvare- og industrimarkedet på bakgrunn av faktisk salgsfordeling. Hvilken kundegruppe man har solgt til er dermed avgjørende for å kunne ta stilling til hvilket marked melkeanvendelsen skal rapporteres i.

Dagligvare- og industrimarkedene er definert i prisutjevningsforskriften § 4. Av forskriftens § 4 fremgår også hvilke markeder de ulike prisgruppene inngår i. Markeder for biproduktgruppene fremgår av forskriftens § 5. For de fleste produkter vil det fremgå direkte av matrisene i §§ 4 og 5 om de skal rapporteres i dagligvare- eller industrimarkedet.

Dagligvaremarkedet er et marked for innenlands og utenlands salg av melkeprodukter til følgende kunde grupper: detaljister, grossister, storhusholdningskunder, skoler, institusjoner og lignende.

Industrimarkedet er et marked for innenlands og utenlands salg av melkeprodukter til foredlingsindustri for bruk til fremstilling av annen videreforedlet vare for videresalg til kunde grupper i dagligvaremarkedet eller annen industri. Melkeprodukter som rapporteres i industrimarkedet må derfor både:

- a) inngå som en av flere råvarer i et annet, videreforedlet produkt eller i en ferdig resept
- og
- b) det videreforedlede produktet må produseres av foredlingsindustrien for salg til annen industri eller dagligvaremarkedet, som igjen videreselger dette til konsument.

Kravet i punkt a innebærer at produktet må inngå som en råvare i et *annet videreforedlet* produkt. Dette er både et krav om at produktet inngår som en råvare i et *annet* produkt, og at dette andre produktet er *videreforedlet*. Merk at det ikke er noe krav til bearbeidingsgrad av selve melkeproduktet. For eksempel er oppskjæring av ost til en salat tilstrekkelig, fordi osten da inngår i en salat, som er et *annet videreforedlet produkt*.

Kravet i punkt b innebærer at produktet må produseres av *foredlingsindustrien*. Kravet innebærer at produksjonen må ha et industrimessig preg. Det presiseres at foretak som regnes som en storhusholdningskunde (horeca-markedet), er en dagligvareaktør.²

² Se mer om dette i kapittel 8.2.

Videre presiseres det i punkt b at foredlingsindustrien må selge produktet til annen industri eller dagligvaremarkedet, *som igjen videreselger dette* til konsument. Dette er et krav om at produktet *etter foredling* må selges til annen industri eller dagligvaremarkedet, som deretter videreselger produktet til konsument. Produktet må altså gå gjennom minst to salgsledd etter videreforedling.

Produkter til industrikunder rapporteres som salg til industrimarkedet uavhengig av emballasjestørrelse.

Nedenfor omtales særskilte tilfeller som ikke fremgår direkte av forskriftens §§ 4 og 5, hvor direktoratet viser med eksempler hvordan grensegangen praktiseres. Eksempelene er ikke uttømmende, og det kan være nødvendig å foreta vurderinger knyttet til enkeltprodukter og kundegrupper etter hvert som nye tilfeller dukker opp.

Meieriselskapene som er omfattet av prisutjevningsordningen for melk er ansvarlige for å rapportere solgte produkter i riktig marked. Landbruksdirektoratet veileder om regelverket ved behov.

8.2. Eksempler på særskilte tilfeller som rapporteres i dagligvaremarkedet

Storhusholdningskunder. Dette omfatter typisk virksomheter innenfor horeca (hotell, restaurant, catering, kafé), kantiner, institusjoner, offentlig sektor (barnehager, skoler), dvs. virksomheter som tilbereder serveringsklare matretter for et større antall personer enn det som for eksempel skjer i en familie. *Take away-aktører* o.l. vil normalt anses som en del av restaurantmarkedet, og ikke som foredlingsindustri. I slike tilfeller skal salg til take-away-aktører o.l. rapporteres i dagligvaremarkedet. *Storkjøkken* faller inn under begrepet storhusholdningskunder, og salg til storkjøkken rapporteres som salg til dagligvaremarkedet. *Bakerier med eget utsalg* (som altså omsetter bakevarer i bakeriet) defineres også som storhusholdningskunde.³

Meieriprodukter som er tilsatt krydder/urter e.l. rapporteres i dagligvaremarkedet. Det å tilsette krydder/urter e.l. til et meieriprodukt er ikke tilstrekkelig videreforedling til at produktet kan sies å være et annet videreforedlet produkt. Dermed kan det ikke rapporteres i industrimarkedet. Eksempler på produkter er ost tilsatt krydder/urter og kryddersmør.

Ulike varianter av oppskjæring, for eksempel riving, skiving og oppskjæring i biter av produktet, regnes ikke som videreforedling til et annet produkt. Et eksempel på oppskjæring er ostebiter som inngår i en salatvogn e.l. i en dagligvarebutikk, der kunden selv plukker og blander mange ingredienser. Hvis produktet ellers møter kravene om innplassering i dagligvaremarkedet, rapporteres produktet som salg til dagligvaremarkedet.

Merkevareeksport: Eksport av melkeprodukter under et norsk varemerke, og som tilfredsstillende de samme kvaliteter som produkter som omsettes i dagligvaremarkedet, rapporteres som salg til dagligvaremarkedet.

³ For bakerevarer for videresalg, se kapittel 8.3.

8.3. Eksempler på særskilte tilfeller som rapporteres i industrimarkedet

Industriprodukter produsert av meieriselskaper: Meieriselskaper i prisutjevningsordningen som benytter melk og fløte eller melkeprodukter som en av flere råvarer i et annet videreforedlet produkt, skal rapportere disse produktene i industrimarkedet i prisutjevningsordningen. Dette gjelder melkebaserte videreforedlede næringsmiddelprodukter som produseres i konkurranse med tilsvarende produkter fra meieriselskap utenfor prisutjevningsordningen, og som også er basert på råvarer innkjøpt til industripris. Eksempler på slike melkebaserte videreforedlede produkter er smelteost, puddinger og andre desserter, dressinger, grøter, iskrem, samt enkelte blandingsprodukter av melkefett og annet fett, hvor andel melkefett er lavere enn annet fett.

Bakervarer for videresalg⁴: Et bakeri som produserer bakervarer og selger disse til annen industri eller til dagligvaremarkedet for videresalg til konsument, anses som industrikunde. Melk og melkeprodukter brukt i disse produktene rapporteres som salg til industrimarkedet.

Påsmurte brødvarer o.l.: Påsmurte brødvarer, som for eksempel baguetter, matpakker, sandwich og panini, som inneholder for eksempel ost eller smør, anses som andre videreforedlede produkter, og rapporteres som salg til i industrimarkedet. Det forutsettes at osten/smøret kun benyttes i disse videreforedlede produktene, og at de produseres av foredlingsindustrien.

Ost som ingrediens i emballert poseforpakning sammen med andre ingredienser, rapporteres i industrimarkedet (for eksempel modnet ost i terninger).

Eksport: Eksport av melk og melkeprodukter som inngår som en av flere råvarer i annet videreforedlet produkt, rapporteres i industrimarkedet.

9. Nærmere regler om rapportering

I henhold til prisutjevningsforskriften § 9 tredje ledd, kan Landbruksdirektoratet gi nærmere regler om rapportering.

Meieriselskapene i prisutjevningsordningen rapporterer til Landbruksdirektoratet i regneark som Landbruksdirektoratet har laget, og hvor det hvert avtaleår legges inn nye satser i regnearket. Alle cellene i regnearket, utenom de som aktørene skal fylle inn, er låst for redigering.

Omregningsfaktorer benyttes for å angi hvor mye råvare (kumelk, geitemelk, fløte eller myse) som inngår i de melkeproduktene som meieriselskapet produserer. Omregningsfaktorene som benyttes i rapporteringen fastsettes av Landbruksdirektoratet. Aktørene skal ta kontakt med seksjon næringsmiddelindustri for å få fastsatt omregningsfaktorer for nye produkter, eller ved endring i råvareinnhold i eksisterende produkter.

⁴ For bakervarer i eget utsalg, se kapittel 8.2.

Omregningsfaktorer kan, etter vedtak av Landbruksdirektoratet, endres i løpet av avtaleåret. Alle endringer i råvareinnhold i aktørenes produkter og resepter for nye produkter skal sendes til Landbruksdirektoratet i god tid før både endrede og nye produkter lanseres i markedet. Landbruksdirektoratet sender ut oppdatert rapporteringsskjema. Se utfyllende informasjon om omregningsfaktorer i [retningslinjer for fastsetting av omregningsfaktorer i prisutjevningsordningen for melk](#).

Landbruksdirektoratet plasserer alle produktene i ordningen i produktkategorier. I en produktkategori har alle produktene tilnærmet samme råvareinnhold. Produktkategoriene nummereres etter produktgruppen de tilhører. Der det er flere melkeråstoff i en produktkategori, nummereres den normalt etter hvilken melkeråvare det er mest av i produktet.

Rapporteringsskjema og ev. andre filer sendes inn via Altinn. Frist for å sende inn rapport fra meieriselskapene til Landbruksdirektoratet er 15 dager, regnet fra siste dag i måneden det rapporteres for.

Halvårsrapportering

Landbruksdirektoratet sender årlig ut brev om innhenting av revisorattesterte oppgaver. Revisorattester skal leveres inn en gang per år, og skal være spesifisert per halvår. Direktoratets brev inneholder informasjon om hva aktørene skal sende inn ved årsrevisjonen og hvilken revisjonsstandard som skal benyttes. Frist for innlevering av revisorattesterte oppgaver til Landbruksdirektoratet er den 15. februar i påfølgende år.

De månedlige avregningene er foreløpige. Månedsoppgaver med endringer skal sendes inn på nytt via Altinn.

10. Opplysningsplikt

Aktører som skal svare avgift eller ytes tilskudd etter prisutjevningsforskriften plikter å gi melding om dette til Landbruksdirektoratet, og for øvrig gi alle nødvendige opplysninger som Landbruksdirektoratet krever, jf. § 11. Landbruksdirektoratet kan også kreve opplysninger som er nødvendig for å avgjøre om et meieriselskap plikter å svare avgift eller har rett til tilskudd.

Prisutjevningsordningen for melk er en tillitsbasert ordning hvor aktørene er ansvarlige for at beregningsgrunnlaget som oppgis for tilskudd og avgift er riktig. Aktørene er også pålagt en rapporteringsplikt som skal bidra til å sikre at beslutningsgrunnlaget for direktoratets vedtak til enhver tid er korrekt, se kapittel 9. Aktørene plikter å gi direktoratet alle nødvendige opplysninger som direktoratet krever. Dette innebærer at direktoratet kan be om dokumenter som gjelder beregningsgrunnlag tilbake i tid (se kapittel 12 for eksempler). Aktørene plikter derfor å ha gode og etterrettelige interne kontroll- og arkiveringsrutiner.

Dersom det oppdages en feil, skal aktørene umiddelbart melde fra om dette til Landbruksdirektoratet. Dette kan for eksempel være feil i salgstall eller markeds plassering, eller plassering i feil produktkategori. Dersom feilen gjelder for inneværende år, kan Landbruksdirektoratet gi beskjed om at grunnlaget korrigeres i årsavregningen.

11. Retting

Aktørene er ansvarlige for å påse at grunnlaget for tilskuddsutbetalingene og avgiftsinnbetalingene er korrekt. Direktoratet vil foreta retting i tråd med prisutjevningsforskriften § 10 i saker der feil oppdages.

Dersom det blir oppdaget at tilskudd er utbetalt, eller avgift er innbetalt, på feil grunnlag, enten ved at aktøren selv melder fra eller ved en kontroll, korrigerer Landbruksdirektoratet tidligere avregninger, jf. forskriftens § 10. Feilutbetalinger og andre korrigeringer rettes ved justering av senere avregninger eller som egen avregning.

For næringsdrivende som mottar offentlige midler, stilles det høye krav til aktsomhet. Dette innebærer blant annet at aktørene må sørge for at det foreligger gode interne kontrollrutiner, slik at man til enhver tid oppgir riktig og oppdatert informasjon. Se kapittel 10 for mer informasjon om opplysningsplikten.

Det avgjørende i vurderingen av om det er grunnlag for retting, er om vilkårene for tilskudd eller avgift, jf. prisutjevningsforskriften, var oppfylt i avregningsperioden.

12. Landbruksdirektoratet foretar kontroller

Landbruksdirektoratet kontrollerer månedsoppgavene løpende. Oppgavene kontrolleres ved innlesning til et fagsystem, i tillegg til at det gjøres manuelle kontroller.

De revisorsattesterte halvårsoppgavene blir kontrollert både ved innlesning i fagsystemet og manuelt før avregning av differansen mellom opprinnelig avregnet og nytt innrapportert beløp.

Landbruksdirektoratet vil regelmessig gjennomføre ytterligere kontroller av innrapportering til ordningen. Etter §§ 11 og 12 i prisutjevningsforskriften kan direktoratet etterspørre den informasjonen direktoratet finner nødvendig for å sikre forsvarlig og korrekt forvaltning av ordningen. Dokumentasjon skal være tilgjengelig ved en eventuell kontroll. Eksempler på dokumentasjon Landbruksdirektoratet kan kreve er:

- fakturaer for salg av ferdigvare
- hvilket marked er produktene rapportert i
- rapportering av produkt i produktkategori
- lagerbeholdninger
- målinger av melkeråvareinnhold i produktene
- produksjonsresepten, slik den fremgår av bedriftens internkontrollsystem
- dokumentasjon for ev. svinn
- faktura for innkjøp av melkeråvare
- dokumentasjon på mengde innmålt melkeråvare

Listen ikke er uttømmende.

13. Rettigheter og klageadgang

Vedtak om innplassering av melkeprodukter i prisutjevningsordningen for melk og vedtak om utbetaling og innbetaling, er eksempler på enkeltvedtak. Et enkeltvedtak er en avgjørelse som er bestemmende for et foretaks rettigheter og plikter. Det betyr at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven gjelder, se prisutjevningsforskriften § 13 annet ledd. Det vil blant annet gi søkeren rett til å uttale seg, og få partsinnsyn i sakens dokumenter. Det betyr også at man kan klage på vedtak til Landbruks- og matdepartementet. Klagen sendes til Landbruksdirektoratet, som avgjør om vedtaket skal omgjøres. Dersom Landbruksdirektoratet ikke omgjør vedtaket, vil klagen sendes videre til Landbruks- og matdepartementet for endelig avgjørelse.